

دست‌آورد های فرهنگی انقلاب اسلامی
کتاب کتاب و کتاب خوانی

این روزها

www.ayn-rozha.ir



سازمان اسناد و کتابخانه ملی
معاونت فرهنگی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی و ارزیابی معاونت فرهنگی

به کوشش خانه فرهنگ و هنر سافیا

نویسنده عباس کریمی

ویراستاری مجموعه سعید زاهدی، جعفر شیرعلی نیا

طراحی گرافیک مهیار سپهری

چاپ اول زمستان ۱۳۸۷

شمارگان ۱۰۰۰۰ نسخه

سرشناسه: سیدکریمی، عباس، ۱۳۳۷
عنوان و نام پدیدآور: دست آورده های فرهنگ و هنر اسلامی؛ کتاب کتاب و کتابخوانی/نویسنده:
حسین محمدرضایی؛ (زبانشناس) معاونت فرهنگی سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران
مشخصات نشر: تهران؛ مؤسسه نشر شهر ۱۳۸۷.
مشخصات ظاهری: ۴۸ ص.
فروست: این روزها: [ج. ۷].
شابک: 978-964-238-042-8
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
موضوع: کتاب و مواد خواندنی -- ایران -- تاریخ
موضوع: ایران -- تاریخ -- انقلاب اسلامی، ۱۳۵۷ -- تاریخ و تأثیرات
موضوع: ایران -- تاریخ -- پهلوی ۱۳۰۴ - ۱۳۵۷
شناسه افزوده: سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران، مؤسسه نشر شهر
شناسه افزوده: سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران، معاونت فرهنگی
رده بندی کنگره: ۱۳۸۷ ج ۷، الف ۹۷/۲/DSR1564
رده بندی دیویی: ۹۵۵/۰۸۳
شماره کتابشناسی ملی: ۱۶۶۹۸۷۰

رایگان

۰۹	مقدمه
■	آن روزها
۱۱	روایت وضعیت کتاب و کتاب خوانی قبل از انقلاب
	روایت اول؛ از روزهای دور
۱۳	روایت سرگذشت کتاب در طول تاریخ
	روایت دوم؛ ادامه‌ی قاجار
۱۵	روایت سرگذشت کتاب در دوره‌ی پهلوی‌ها
■	این روزها
۲۱	روایت وضعیت کتاب و کتاب خوانی بعد از انقلاب
	روایت اول؛ همه چیز از آن جا شروع شد
۲۳	نگاهی به ریشه‌های فرهنگ کتاب و کتاب خوانی در اسلام
	روایت دوم؛ بهترین کار خیر
۲۷	کتاب در گفتار امام خمینی و رهبری
	روایت سوم؛ راه طی شده
۳۱	مرور وضعیت کتاب در سی سال انقلاب اسلامی
۴۵	روایت آخر
۴۷	منابع

مقدمه‌ی مجموعه

مقایسه می‌کنیم تا تغییر را نشان دهیم. رسیدن از جایی به جایی دیگر را. اما بعضی وقت‌ها مقایسه درست نیست. مثل مقایسه دو چیز که در یک راستا نیستند. درست که نیست، شاید ظالمانه هم باشد.

مقایسه‌ی وضعیت قبل و بعد از انقلاب در بسیاری جهات چنین است؛ به‌خصوص از جهات فرهنگی. حکومتی که شاهش بی‌سواد است، وزیرش دکتر حسابی را نصیحت می‌کند که به همان طبابت مشغول شود. دکتر می‌گوید من پزشک نیستم دکتر فیزیکم، می‌گوید فیزیک چیست، مسئول دیگرش ساختن دانشگاه را پا کردن در کفش غربی‌ها می‌داند و ساختنش را در ایران هفتاد سال زود می‌داند و مامور سانسورش از تاسر می‌خواهد کلمه‌ی رضا را در شعر حذف کنید که توهین به شاه کبیر است. جامعه‌ای که زن‌هایش حق سوادآموزی ندارند، بیش از هفتاد درصد مردمش بی‌سواداند و کتاب در آن به ندرت چاپ می‌شود. در این مجموعه اگر از آن روزها گفته‌ایم، هدفمان فقط مقایسه نبوده. برای این بوده که بدانیم چه کسانی ما را عقب نگه داشته بودند و تا کجاها؟ ما سراغ اقتصاد و سیاست نرفته‌ایم، به موضوعات فرهنگی و تحولاتی که در این سی سال در حوزه‌های فرهنگی اتفاق افتاده پرداخته‌ایم تا بدانیم تا کنون چه کرده‌ایم و به کجا رسیده‌ایم و برای رسیدن به آن‌جا که می‌خواهیم، تک‌تکمان، چه‌قدر باید تلاش کنیم تا اثرات فرهنگ تحمیلی دوره‌ی دو هزار و پانصد ساله‌ی شاهان را از میان برداریم.

مقدمه

کتاب قدیمی‌ترین رسانه‌ای است که تمدن‌ها به خود دیده‌اند و تاکنون آن را حفظ کرده‌اند. اما تمدن‌های امروزی رقبای دیگری چون روزنامه، تلویزیون، رادیو و سینما برای کتاب ساخته‌اند. رقبایی که بسیار جدی‌اند، اما هیچ‌کدامشان نتوانسته‌اند جای کتاب را بگیرند. قبل از انقلاب کتاب همچون باقی امور فرهنگی داستان غم‌انگیزی دارد. امام خمینی در تشریح وضعیت جامعه‌ی پیش از انقلاب می‌گوید: «ما می‌گوییم يك مملکتی که در آن مراکز فساد بیشتر از کتاب‌خانه است، این مملکت نمی‌تواند مملکت باشد برای ما.»^۱

با پیروزی انقلاب کتاب و کتاب‌خوانی دغدغه‌ی مسئولین جمهوری اسلامی شد. جامعه‌ی ما در این سی سال نسبتاً مسیری طولانی را در گسترش فرهنگ کتاب و کتاب‌خوانی پیموده و البته راه‌های بسیار در پیش دارد. آنچه از پی می‌آید مروری مختصر بر وضعیت کتاب و کتاب‌خوانی پیش و پس از انقلاب است.

۱. صحیفه امام (ره)، ج ۶، ص ۱۲۰